

HABARI

INFORMATION OM TANZANIA

55 årg

Nr 1/2023

Ur innehållet: Tanzaling, Sångerskan Siti binti Saad, Ölet Tusker

TIDNINGEN HABARI

utges av
**SVENSKTANZANISKA
FÖRENINGEN
SVETAN**

REDAKTION **epost: habari@svetan.org**
Lars Asker, redaktör tel 08-38 48 55, mobil 0705 852310
 lars.asker133@gmail.com
Eva Löfgren mobil 0702 11 98 68
 eva@diversity.se
Sten Löfgren mobil 0708 90 59 59
 sten@svetan.org

PRISUPPGIFTER 2023

SVETAN-medlemskap inkl HABARI **300 kr**
Medlemskap exkl HABARI **100 kr**
Familjemedlem exkl HABARI **50 kr**
Ungdomsmedlemskap **150 kr**
Prenumeration HABARI **250 kr**
Enstaka HABARI **50 kr**
(Äldre nummer pris efter överenskommelse)

Betala in korrekt belopp på SVETANs plusgiro
35 95 50-1 – ange på talongen vad som önskas.

Betalning med mobil via Swish: 1230-269-787

ÄMNESOMRÅDEN i tidigare HABARI

1/12 Självständigheten 50 år	3/17 Rättsväsende
2/12 Joha trust & Mama Barbro mm	4/17 Turism
3/12 Mänskliga rättigheter	1/18 Sexuell och reproduktiv hälsa
4/12 Företagsamhet	2/18 Handkapp, hälsa mm
1/13 Kvinnliga förebilder	3/18 Svetans 50 årsjubileum
2/13 John Kilaka, Karagwe 30 år mm	4/18 Religion
3/13 Swahili	1/19 Tanzaling, Sten Rylanders tal
4/13 Tanzaniadag, energi	2/19 Kultur: Tingatinga, Makonde...
1/14 Konst och litteratur	3/19 Grindar som statusmarkör
2/14 Konst och litteratur	4/19 Kibaha 50 år
3/14 NAOT, cykelsafari, swahilidag	1/20 Grindar som statusmarkör
4/14 Jordbruk och industri	2/20 Mkapas memoarer, UD-rapport
1/15 Nätverksmessa	3/20 Hårmode, medicinmän, mm
2/15 Zanzibar	4/20 Valanalys, slavhandel, Tumaini
3/15 Forskningsarbete	1/21 Digital entreprenör mm
4/15 Valet	2/21 Magufulis död, Ndugu, Ekängen
1/16 Valanalys	3/21 Scania-Ursus-Kibaha
2/16 Ungdomar och framtiden	4/21 Nobelpris, Stig Holmqvist, JOHA
3/16 Partnerskap för lokal demokrati	1/22 Revision, Gurnah, Sahlberg död
4/16 Blandat	2/22 Tingatinga jubileum
1/17 Volontärarbete	3/22 Ushirika wa Neema, Udornas tid
2/17 Swahili	4/22 Songo Mnara, Leakey, Bi Ubwa

Kopior på enstaka HABARI-artiklar kan beställas från redaktionen.
Eftertryck eller utdrag ur artiklar får endast ske med författarens tillstånd.
Citera oss gärna, men ange källan!

Omslagsfoto: Pär och Lisbeth Alm från Tanzaling besöker en av de första solcellsinstallationer föreningen bekostat tillsammans med koordinatörerna Bernadetha John och Lyoba Mbogo. Foto: Lisbet Alm

Flyeralarm AB, Stockholm 2023, ISSN 0345437
Tryckt på miljövänligt papper

sid 2 - Habari 1/2023

SVETAN

www.svetan.org
[www.facebook.com/
SvenskTanzaniska](https://www.facebook.com/SvenskTanzaniska)
c/o Martha Kente Andersson
Smögengatan 20
416 74 Göteborg

STYRELSE

Rehema Prick, ordförande
rehema.prick@telia.com
Linus Dunkers, sekreterare
linus@dunkers.nu
Martha Andersson, kassör
marthakente@yahoo.com
Jeanette Olsson, ledamot/Tumaini
msjeanetteolsson@hotmail.com
Emma Kreü, ledamot
emmakreu@gmail.com
Lars Asker, ledamot Habari
lars.asker133@gmail.com
Harriet Rehn, suppleant
harriet_rehn@yahoo.se

LOKALREPRESENTANTER

Erland Hillby
Herrhagsv 190, 752 67 Uppsala
tel 076 820 70 59
Gunilla Lundahl
Föreningen Tandala
Nöbbelövs Torg 29, 22652 Lund
tel 076 866 60 39
Rehema Prick
Franks gata 8, 45772 Grebbestad
tel 070-732 20 21

Ta gärna kontakt med en lokalrepresentant om du t.ex. vill veta mer om Tanzania, undrar över hur det är att arbeta där eller vill få tag i någon som kan komma och prata om Tanzania. Vill du bli lokalrepresentant ta kontakt med ordföranden!

STÖDPROJEKT

Tumaini Children's Center
Kontaktperson Helena Stigsson
<http://futurewithhope.se/tumaini/>
Bankgiro 552-8161

Tanzanias ambassad

Tel 08732 24 30 /31
Näsby Allé 6, 183 55 TÄBY
epost: mailbox@tanemb.se
www.tanemb.se

ORDFÖRANDEN

Gott nytt år till alla medlemmar, hoppas 2023 blir ett bra år.

Svetans styrelse har haft kommunikation med Friends of House of Culture i Dar es Salaam och diskuterat förutsättningarna för att föreningen inkorporeras i Svetan. Vi är nu bereda att gå vidare. I februari kommer Svetans styrelse att ha möte via zoom med Friends of House of Culture för vidare diskussion.

Lördagen den 22 oktober arrangerade Svetan höstmöte i Stockholm. Föreläsare under mötet var professor Abulaziz Lodhi, Uppsala universitet, som berättade om sin forskning och swahilis utveckling i världen. Professor Paula Uimonen, Stockholm universitet, presenterade också sin forskning med titel *Ulimwengu wa Bahari ya Waswahili/Swahili Ocean Worlds*. Efter föreläsningarna visades filmen *The Royal Tour* med Mma Samia.

Under träffen frågades en hel del om sjögurkor, havets dammsugare. Den omfattande (460s) *A Field Guide to The Seashores of Eastern Africa and Western Indian Ocean Islands* är en god källa finansierad av SIDA.

Det finns en massa olika sorters sjögurkor. De vanligaste är 10–30 cm långa men det finns sorter på upp till tre meter och små på bara några mm. De flesta lever på grunt vatten men några även på mycket djupt vatten. Efterfrågan i främst Kina är stor och de har ett högt marknadsvärde.

Så vill jag påminna om att varje medlem kan bidra till medlemsrekrytering genom att sprida information om Svetan till vänner och bekanta.

Rehema Prick

Tanzaling, projekten går bra

Glädje och öppna famnen, projekt som fortsatt eller skall börjas på nytt, och vänskolor som utvecklas fantastiskt. Det är några intryck som Tanzalings ordförande Pär Alm och sekreterare Lisbeth Alm har med sig hem när de efter ett uppehåll på tre år återigen kunde besöka Nzega.

Tanzaling är en vänförening mellan Tanzania och Alingsås, verksam främst i Nzega-regionen i västra Tanzania. Sedan snart tjugofem år driver föreningen verksamhet i landet med bland annat tre vänskolor, ett stort antal fadderelever, ett solcellsprojekt som sett till att drygt hundra familjer har fått tillgång till belysning kvällstid, informationsprojektet Mamaid som utbildar kvinnor om HIV och mycket annat.

Föreningen bildades av Pär och Lisbeth Alm som nu fungerar som ordförande och sekreterare. Normalt sett försöker de besöka Nzega en gång om året, något som covid-pandemin satte stopp för. Men i våras kunde de åka tillbaka igen.

Ni har besökt Nzega och Tanzania för första gången på nästan tre år på grund av pandemin - hur var det?

- Det var fantastiskt att komma tillbaka. Vi möttes av värme och glädje bland annat av våra koordinatörer Bernadetha John och Lyoba Mbogo, vår husa Eliza, rektorerna på vänskolorna, alla vänner i byn, vår chaufför och fixare Karim Omary, personalen i Dianas kiosk där vi alltid brukar handla, Godfrey Nassoro och Isak Daniel, två andra rektorer med sport och skolutveckling i fokus, kommunledningen som vi samarbetar med. Bäst var kanske att träffa tjejmännen i vårt entreprenörprojekt som vi utbildat på nätet under det gångna året - överallt öppna famnen!

Vi har nog alla varit bekymrade över hur fortsättningen ska se ut efter corona. De vi träffade var tvärtom och hade varit mer bekymrade över vår utveckling i Europa, De tycker själva att de klarar sig lindrigt, även om många varit sjuka. Priser på dagliga varor har däremot stigit skyhögt, det är nu dyrt med mat och varor som sanitetsbindor och tvål. Och bränslet som alltid har legat förhållandevis högt har även det nu nått en galen nivå.

Vad var den största skillnaden sedan sist tyckte ni?

- Det var att se alla vattenkranar runt om i byar och på gårdar. I stort sett alla har nu tillgång till vatten i kran, ett vat-

ten som inte sinar eller uteblir på grund av torka. Så mycket detta underlättar för dem i deras dagliga arbete! Vattnet kommer i gigantiska ledningar från Victoriasjön. Utbyggnaden har pågått under många år men nu är projektet i hamn i hela Nzegadistriktet och även de små byarna samt familjer i mindre bydelar har tillgång till en kran med mätare. Vattnet kostar förstås, men det är på något sätt rimligt. Vatten har ju alltid varit en bristvara i landet. Nu är vardagen annorlunda. Dessutom är tillgången på el mycket bättre eftersom man hittat gasfyndigheter och nu börjat leverera el allt eftersom utbyggnaden av elnätet framskrider.

Andra reflektioner?

- Vi kunde å ena sidan se att en del människor hela tiden får det lite bättre. Vatten och elförsörjning är en stor del av utvecklingen. Internet och IT är stabilare och fungerar i stort sett hela tiden. Å andra sidan har vi nog aldrig träffat så fattiga människor som vi mötte nu, främst när vi var runt för att inspektera några av våra installerade solceller. De som har det sämst är såklart de som inte har någon förvärvsinkomst. Med missväxt, skyfall och ett förändrat klimat består och fördjupas fattigdomen. En prisbild som påverkas av pandemi, krig och världshandel drabbar de sämst bemedlade.

Även om vi inte kunnat besöka landet under pandemin har föreningen i största möjliga mån hållit kontakt med koordinatörer

En av de stora skillnaderna i maj 2022 var att så många byar nu har tillgång till vatten. Så här kan kranarna se ut.

och hållit igång de projekt som föreningen driver. Bland annat har Tanzaling lyckats fortsätta att installera solceller.

Hur har föreningen lyckats med det?

- Våra koordinatörer har verkligen gjort sitt yttersta för att driva projektet framåt, tillsammans med de lokala tekniker som vi anlitar. Insamlade medel här i Sverige har kunnat överföras och därför har installationerna kunnat pågå. Solcellerna och all teknisk utrustning har inte varit någon bristvara. Vi har nu installerat drygt hundra solceller i byarna runt Nzega och vi ser ett behov av att se över och göra det underhåll som kan behövas när solcellerna fått ett par år på nacken. Att solcellerna fungerar bra och gör stor skillnad för människor är det ingen tvekan om! De familjer som utses för att få en solcell är människor som verkligen har behov av dem och har ytterst få egna resurser för att kunna göra förändring av sin materiella standard. Solcellerna gör stor skillnad!

Hur bedömde föreningens lokalt anställda koordinatörer att det har varit att arbeta i föreningens projekt?

- Våra koordinatörer har arbetat på med de svårigheter som har varit, och är mer än villiga att fortsätta att göra sitt yttersta, nu när pandemin verkar släppa och restriktioner inte begränsar våra liv på samma sätt. De är idérika, fulla av energi och väldigt glada över vårt samarbete och sina möjligheter att få arbeta i våra projekt.

Tanzaling driver ju även ett utbildningsprojekt för kvinnor om HIV. Hur har det gått med det arbetet under pandemin?

- Vårt utbildningsprojekt Mamaid har inte kunnat genomföras under pandemin då det i Tanzania precis som i Sverige inte gått att träffas i stora grupper. Men våra föreläsare doktor Osborn Gwambayee och sjuksköterska Doris Isack är på hugget och vill gärna komma igång med seminarier igen. Behovet av kursen är mycket stort, särskilt i de avlägsna byarna i kommunens utkanter. Så snart de hittat rätt tidpunkt och rätt by så kör vi igång igen!

Ni besökte även våra tre vänskolor i Kili, Bulunde och Puge, där de flesta av de fadderelever föreningen har går, hur var situationen på skolorna?

-Våra vänskolor förbättrar sina förutsättningar hela tiden. Skolan i Bulunde har byggts ut med flera klassrum och nya boardingbyggnader - skolan är nu riktigt stor. Dessutom byggs en helt ny sekundärskola alldeles intill och rektor Phares är byggansvarig även för det projektet. Han har många bollar i luften och är en fantastisk ung rektor med mycket kraft och stor arbetskapacitet. Dessutom leder han hela kommunens rektorsgrupp.

Skolan i Kili ger sedan några år också utbildning på högre nivå, form 5 och 6, för flickor. Skolan presterar ett fantastiskt resultat! Förra året låg skolan resultatmässigt på 14:e plats av alla Tanzanias sekundärskolor. Ett helt enormt gott resultat! Rektor Katirige är en erfaren rektor med stort hjärta för sina studenter. Det går det inte att ta miste på när man möter elever, lärare och rektor på skolan!

Även Puge utvecklar och utvidgar sin skola. Där vi för många år sedan byggde den första internatsbyggnaden uppförs nu ytterligare två större byggnader för att till kommande läsår utvidga till Upper Secondary, form 5 och 6 för flickor. Nästa läsår ska man även börja servera skollunch till alla elever. Det uppförs nu en gigantisk matsal med skolkök för detta ändamål. Rektor Mswani är en fena på att hitta projektbidrag och genomföra utvecklingsprojekt på sin skola. Så allt som allt känns det som att våra tre vänskolor utvecklas enormt bra och har så kompetenta rektorer - så hängivna sitt uppdrag.

De senaste åren har Tanzaling tillsammans med två lokala Rotary-klubbar drivit Greit, ett nydanande entreprenörprojekt för kvinnor i Nzega. Vad har hänt och hur har ni arbetat?

- Idén att arbeta med entreprenörskap fick vi 2019 när vi besökte Nzega och förstod

GREIT-kväll. Entreprenörprojektet GREIT riktar sig till kvinnor. Utbildningen fick på grund av pandemin genomföras digitalt via Zoom.

sid 4 - Habari 1/2023

på förvaltningschefer i kommunen att arbetet med att förmedla mikrofinansierade lån och hanteringen av budget, ekonomi och återbetalning blir en bromskloss för utveckling av entreprenörskap - man saknade helt enkelt utbildning och kunskap i frågorna.

Vi åkte hem och började smida planer med lokala företagare, entreprenörer, coacher och utbildare för att hitta en utbildningsmodell. Engagemanget var stort, arbetet intensivt, planerna långt framskridna - då kom pandemin. I frustrationen över att inte kunna resa till Tanzania och genomföra en utbildning föreslog våra lokala koordinatörer: "men ni kan väl göra den digitalt? Vi har ju provat något som heter

Solcellsprojektet

Drygt hundra familjer i avlägsna områden kring Nzega har sedan 2014 fått varsin solcell, inklusive batteri, tre lampor inomhus, en utomhuslampa och en laddstation för mobiltelefoner.

Våra lokala koordinatörer väljer ut vilka familjer som skall få solceller, material köps på plats och lokal arbetskraft installerar.

Kriterierna för att få en solcellsinstallation inkluderar bland annat att familjen har barn i skola, att de inte bor nära elnät samt att de förbinder sig till att ta emot grannars skolelever så att de kan studera i lampornas sken när det blivit mörkt. Grannar skall även få ladda sina mobiler gratis medan andra får betala.

En anläggning kostar ca 3000kr

Projektet förändrar verkligen livet för dessa familjer!

Mer om solcellsprojektet i Habari 2019-1.

En av de första familjerna i byn Miguwa utanför Nzega som 2014 fick en solcellsinstallation av föreningen Tanzaling. Här Majengo Miguwa och de av familjens barn som var hemma vid fototillfället.

Zoom en gång på ett avstämningsmöte. Det var ju jättekul och bra!" Sagt och gjort - vi snickrade om utbildningen helt och hållet. På kort tid hade vi grunden till ett digitalt utbildningskoncept med digitalt text- och filmmaterial

I januari 2022 drog vi igång en utbildningsserie med 20 lektioner, varav 8 st ledade digitalt av utbildare i Alingsås. Det blev väldigt lyckat. När vi besökte Tanzania i maj 2022 och träffade kvinnorna kändes det som en succé. Nu i november kunde vi äntligen återvända och genomföra ett uppföljningsseminarium på plats.

Hur har det fungerat med penningöverföringar, har Tanzaling haft problem sedan bankerna skärpte sina regler?

- Vi har faktiskt inte haft det. Under pandemin har överföringarna fungerat som normalt.

Hur verkar Tanzania påverkats av pandemin?

- Svårt att säga. Många äldre människor har dött i luftvägskomplikationer. Inga tester har genomförts. Många talar ändå om att de varit lite sjuka, andra mer sjuka i en sjukdom som de inte riktigt känt igen men tolkat som corona. Vaccinationerna har kommit igång, ganska många människor har fått en spruta, en dubbeldos, men det florerar många konspirationsteorier kring vaccin och testning. Det råder en osäkerhet bland folk om vad man ska tro. Men när nu pandemin lättar kan vi se en enormt stor livsgladje. Tanzanierna är så kloka och väl rustade att vara glada för nuet och tack samma för det som ändå är bra.

Text: Marie Grahn

Bilder: Lisbeth Alm

www.tanzaling.se

Marie Grahn är journalist med livslångt engagemang i miljö- och rättvisefrågor. Gjorde första resan till Tanzania 2011 och är sedan fem år styrelseledamot i Tanzaling.

Tidningskrönikan:

Nu kan oppositionen opponera igen!

Under nov-jan blev januari klart intressantast. Då slopade Mama Samia förbudet mot politiska möten (utom en månad före val) som Magufuli införde 2016, och gav också klartecken för att avsluta arbetet med att ta fram en ny konstitution och ändringar i valprocessen - revolutionerande!

Det största oppositionspartiet Chadema genomförde också en stor manifestation i Mwanza, utan problem. I Mwanza, där ordförande Mbowe arresterades 2021. Och till sist återvände även deras karismatiska ledare Tundu Lissu som varit i exil sedan det nästa dödliga attentatet 2017. Negativt och problematiskt är dock att dessa viktiga händelser inte alls verkar ha rapporterats i regeringsorganet Daily News.

Folkräkning genomförd

Folk- och bostadsräkningen har slutförts enligt plan. Antalet invånare steg till nästan 62 miljoner under 2022. Mama Samia kommenterade att även om antalet människor inte är ett problem i ett stort land som Tanzania, innebär det att staten får ett ökat tryck på sig att leverera service. Nuvarande BNP-tillväxt på 4,7% och befolknings-tillväxt på 3,2% ger knappast någon ökad standard på individnivå. Befolkningsprognosen för 2025 är 68 miljoner, och för år 2050 är den 151 miljoner. 31/10 Citizen

Cashewnöt-auktioner

Vid säsongens andra auktion såldes 16 000 ton cashewnötter för c:a 90 kr/kilo. Vid den första auktionen blev inget sålt då odlarna var missnöjda med de priser som erbjöds, man ville ha hjälp av regeringen att höja priserna. Nu blev det försäljning trots allt, på samma prisnivå. 1/11 Daily News

Plan för renare energi

Presidenten har presenterat en plan för att 80-90% av landets energiförbrukning skall vara "ren" inom 10 år. I planen igår att alla institutioner som lagar mat för 300 personer eller mer måste använda "rena" metoder, alltså inte träkol som ju också är en orsak till avskogning. Däremot planeras en kraftig ökning av stenkolsproduktionen. 1/11 Daily News

Engergiminister Makamba skall driva på för renare energi

Flest bufflar i Afrika

Tanzania har flest bufflar i Afrika, 191 000 av totalt c:a 400 000, enligt en rapport från WCS (Wildlife Conservation Society). Man har räknat alla gräsätare i landets stora nationalparker och konstaterar också att elefantpopulationen är oförändrad på grund av förstärkt skydd mot tjuvjakt. Tjuvjakten har minskat kontinuerligt sedan 2018. 4/11 Daily News

Plan störtade i Lake Victoria

Ett av Precision Airs flygplan på väg från Mwanza till Bukoba har störtat i Lake Victoria. Orsaken anges vara dåligt väder. Av preliminärt 43 passagerarna kunde 26 räddas. 6/11 Daily News

Parlamentet agerar på CAGs rapport

Riksrevisionens (CAG) rapport för budgetåret 2020/21 har resulterat i 38 förslag på åtgärder från parlamentet inriktade på ett bättre användande av statliga medel. Bland annat vill parlamentet ge mer kapital till statens olja/gasbolag (TPDC), elbolag (TANESCO) och gruvbolag (STAMICO). Regeringen måste senast i februari 2023 redogöra för vilka åtgärder man vidtagit. 6/11 Daily News

Utredning om flygolyckan

En haveriutredning som inkluderar internationella experter har tillsatts för att utreda orsakerna till flygolyckan i Lake Victoria. Planet hade 39 passagerare och 4 besättningsmedlemmar, varav 24 överlevde och 19 dog. Slutrapporten väntas om ett år. 15/11 Daily News

Studielånen ökar igen

Studielån om totalt 654 miljarder Tsh kommer att utbetalas till 177 000 studenter vid högskoleutbildningar i år (genomsnitt cirka 16 000 kr). En extra budgetallokering gjorde att alla berättigade studenter kan få sina lån. Förra budgetåret beviljades lån på 570 miljarder Tsh. 16/11 Daily News

Mama Samia har fått kulturpriset 2022 års African Music Award.

Beröm för flyktinghjälp

Vid en internationell konferens för flykting/migrationsdomare i Arusha fick Tanzania beröm för sitt flyktingmottagande. Engagemanget började på 60-talet, under åren då Afrikas kolonier frigjorde sig, då landet tog emot många från Mocambique och Sydafrika. På senare år har många flyktingar kommit från Ruanda och Burundi, varav många har integrerats i det tanzaniska samhället. Enligt UNHCR hade Tanzania cirka 250 000 flyktingar i december 2021. 16/11 Daily News

Biogas från Dodoma-avfall

Dodoma har slutit avtal med ett Zimbabwebolag om att använda avfall från stadens soptippar för att producera gas. Restprodukten skall användas som gödsel. Tillkännagivandet gjordes av stadens borgmästare i samband med starten på den nationella "Cleanliness Week". 17/11 Daily News

Kampanj mot antibiotikaresistens

I Tanzania och andra fattiga länder är antibiotikaresistens ett större problem än i rikare länder. Det beror på att antibiotika ofta kan inhandlas utan recept, och dessutom på att läkare ofta ordinerar antibiotika utan att gjort någon bakteriologisk undersökning. Enligt en undersökning från 2018 använde 90% av boskapsuppfödarna antibiotika i

Talman Tulia Ackson skickade parlamentets förslag vidare till regeringen.

stället för att vaccinera djuren. För att få bukt med problemet har regeringen uppmanat hälsopersonal, veterinärer m.fl att säkerställa att användning och dosering av antibiotika blir korrekt. En kampanj startar också för att allmänheten skall bli medveten om problemet. 19/11 Daily News

Mama Samia får kulturpris

Mama Samia har fått 2022 års African Music Award för "Transformational Leadership". Bland skälen nämndes att hon återupplivat Tanzania Music Award och att hon förbättrat copyrights systemet, samt att hon tagit ledigt 8 dagar för att spela in videon The Royal Tour med CBS.

20/11 Daily News

Efterlyses: Etiska hackers

Regeringen har uppmanat den privata sektorn att utbilda fler etiska hackers för att bekämpa de kriminella. Man påpekar också att budgeten för IT och information har ökat till 200 miljarder Tsh, vilket visar på landets strävan efter att bli Östafrikas ledande IT-nation. 24/11 Daily News

Kampen mot HIV/Aids

Tanzania har halverat antalet HIV-infekterade och Aids-döda mellan 2010 och 2021. År 2010 beräknas antalet HIV-infekterade ha varit 110 000, medan 54 000 dog i Aids. Detta framgår av UNAIDS rapport som just presenterades i Dar es Salaam. Men ojämlikheten i vilka som drabbas framgår också: Det är framför allt kvinnor och flickor som drabbas, de utgör 63% av nya HIV-infektioner i Afrika söder om Sahara. Av dem som får ARV-behandling missgynnas barn, vilket får konsekvenser: Barn utgör bara 4% av HIV-fallen men svarar för 15% av dödsfallen. 30/11 Daily News

Inget firande av Independence Day

Även 2021 ställdes det nationella firandet av självständigheten in, Mama Samia beslutade att budgeten på 980 miljoner Tsh i stället skulle användas för att bygga skolsalsar för elever med speciella behov.

UNAIDS vd Winnie Byanyima presenterade den senaste HIV/Aids rapporten.

sid 6 - Habari 1/2023

Holländske ambassadören Wiebe de Boer gillar potatis!

Däremot uppmanar regeringen till debatter och konferenser på distriktsnivå.

5/12 Daily News

Lån till privata sektorn ökar starkt

Till och med oktober ökade lånen till privata sektorn med 23,7% på årsbasis. Bank of Tanzania anger återgång efter Covid och stor penningtillgång som skäl. Person/bostadslån var störst, följt av handel, industri och jordbruk. 13/12 Daily News

Africa Food Systems Forum i Dar

Tanzania har åtagit sig att anordna African Food Systems Forum i Dar es Salaam under 2023. Evenemanget väntas innebära 3000 internationella besök och många fler besökare on-line. I samband med tillkännagivandet informerade Mama Samia om att landet fyrdubblat sin budget för jordbruket från föregående år, till \$127 miljoner. 13/12 Daily News

Turismen ökar starkt

Mellan januari och oktober 2022 kom 1 175 000 turister till Tanzania, vilket innebär en ökning med 64% från föregående år. Flest turister kom från Frankrike (12 543), följt av USA (9 097), Tyskland (8874) och England (6514). En bidragande orsak anges som Mama Samias deltagande i videon Royal Tour. I december tror man att siffrorna når upp till nivån före pandemin. 14/12 Daily News

Antagning till Secondary School klar

Drygt 1 miljon elever har antagits statliga secondary schools, något fler flickor än pojkar. 2775 elever hade speciella behov. 14/12 Daily News

Staten betalar skuld till lärare

Staten har betalat ut 118 miljarder Tsh till 88 000 lärare. Det var en skuld bestående av utestående löner och andra ersättningar. Vicepresident Mpango bedyrade vid lärarfacket TTUs årsstämma att staten nu prioriterar en förbättring av lärarnas villkor.

Mpango informerade också om att staten bygger 800 lärarbostäder under detta budgetår. TTU kontrade med att det inte räcker: Det finns 274 000 lärare (primary och secondary) men endast 59 000 bostäder. 17/12 Daily News

IPTL vill sälja kraftverk till staten

IPTL vill sälja sitt kraftverk vid Tegeta i Dar till staten. Kraftverket genererar el med olja som bränsle och har inte varit igång på sex år, så det säljs billigt. Det skulle kunna vara intressant som reservkraftverk, och man kan tänka sig att konvertera det för naturgas som bränsle. 19/11 Daily News

Stöd för potatisodling från Holland

I Holland är potatis en viktig gröda och nu hjälper man Tanzania att göra potatisodling mer kommersiellt gångbar. Man har bland annat stött certifieringen av 16 potatisfröer, och en praktisk manual för odlarna. Enligt den holländske ambassadören Wiebe de Boer har man i Holland sett hur introduktionen av kvalitetsfröer påtagligt har förbättrat ekonomin för odlarna. 20/12 Daily News

Dammen vid Stiegler's Gorge fylls

Dammen vid Stiegler's Gorge, en del av Julius Nyerere Hydropower Project, har börjat fyllas. Dammen över Rufiji kommer att ge möjlighet att generera 2 115 MW när anläggningen blir klar 2024. Man hoppas även genom dammen kunna minska de återkommande översvämningarna kring Rufiji. Projektet är ett av de största i Afrika, samma storlek som Egypten Aswan High Dam, Mozambiques Cabora Bassa och Angolas Lauca Dam. 22/12 Daily News

Chande chef för FN-kommission

Muhamed Chande, Chief Justice i Tanzania 2010-2017, har utsetts till ordförande i FNs HR-kommission för Etiopien. Kommissionen tillsattes i december 2021 för att kartlägga brott mot de mänskliga rättigheterna av de inblandade i den väpnade in-

Muhamed Chande ny ordförande i FNs kommission för HR-brott i Etiopien.

Mesha Pius Singolyo fick pris för sin kamp mot barnäktenskap bland maasaier.

terna konflikten. Chande har tidigare bland annat varit ordförande i FN:s expertpanel om Dag Hammarskjölds död och medlem i internationella brottmålsdomstolens (ICC) expertpanel. 22/12 Daily News

Vattenresurser får ökat skydd

Media/miljöorganisationen MECIRA har nyligen haft en konferens om åtgärder för att skydda källområden för Ruaha-floden i Iringa regionen. Vicepresident Mpango deltog och utfärdade genast direktiv om hur man skulle skydda källområdena även för floderna Ruvu och Ihevu. MECIRA informerar om hur mänskliga aktiviteter kan göras utan att skada vattenförsörjning och miljö. 26/12 Daily News

Zanzibars handelsunderskott ökar

Handelsunderskottet för Zanzibar steg till \$330 miljoner fram till oktober. Förklaringen är högre importkostnader medan exportintäkterna legat stilla. Produktionen av kryddnejlikor som tidigare var Zanzibars flaggskepp har minskat från 8000 ton 2017 till 3000 ton 2020. 28/12 Daily News

Skörden av cashewnötter stiger

Åtgärder för att få upp produktionen av cashewnötter verkar ha burit frukt för pro-

duktionen steg 14% till 240 000 ton förra året, och 208 000 ton exporterades, mest till Vietnam och Indien. Största konkurrenten är Elfenbenskusten som exporterade 722 000 ton. 30/12 Daily News

Kamp mot barnäktenskap belönas

Human Rights Defenders har utsett Mesha Pius Singolyo till 2022 års Champion of Change. Singolyo har kämpat mot barnäktenskap i Maasai-området. Hon är inte själv maasai utan sonjo, en liten stam av jägare/samlare som lever inom maasaiernas område i norra Tanzania.

Singolyo arbetar som kvinnoorganisatör i Arusharegionen. Då hon såg att 64% av flickorna från vissa maasaidistrikt avbröt sin skolgång på grund av äktenskap och havandeskap startade hon projektet *My Dream* för att flickorna skulle fullfölja sina utbildningar. Själva har Singolyo två Masters i bagaget. 30/12 Daily News

Politiska möten åter tillåtna

Vid ett möte med oppositionens politiska ledare instruerade Mama Samia polisen och säkerhetsstyrkor att tillåta politiska partier att hålla möten, då detta överensstämmer med konstitutionen. Det var 2016 som hennes företrädare Magufuli förbjöd politiska möten och succesivt införde en rad åtgärder som omöjliggjorde oppositionens verksamhet. 3/1 East African

Skatteintäkterna slår rekord igen

Skatteintäkterna för december blev 2 770 miljarder Tsh, 10,3% mer än budgeterat. För halvåret juli-december blev siffran 12 460 miljarder Tsh eller 99% av budget, också detta ett rekord och 12,2% mer än föregående år. Skatteverket och fristående ekonomer anser att framgången beror på ett mer digitaliserat och användarvänligt system som eliminerat många möjligheter till misstag och korruption. 3/1 Daily News

CNNs bästa turistdestinationer

Det amerikanska TV-bolaget CNN har listat Tanzania bland de 23 bästa turistdes-

inationerna i år. CNN nämner nationalparker som Serengeti, Afrikas högsta berg Kilimanjaro och Zanzibars övärld som skäl för ett besök. 3/1 Daily News

Exporten ökar starkt

Fram till november ökade exportvärdet med över 20% på årsbasis, till \$11,9 miljarder varav \$4,7 miljarder var tjänsteexport, mest resor och transporter. Av varuexporten stod guld för nästan hälften av värdet, som vanligt – men de flesta varuslag ökade mer i värde. Intressant är att stenkolsexporten ökade från \$13 miljoner till \$142 miljoner, på grund av Ukrainakriget. 4/1 Daily News

60 miljoner SIM-kort verifierades

Telekommunikationsmyndigheten har bett alla mobilanvändare att verifiera sina SIM-kort, vilket innebär bl.a. att varje SIM-kort koppas till en specifik användare i det nationella ID-registret. Detta gör det svårare för kriminella att utnyttja systemen. Fram till december hade 96% verifierats. I februari stängs alla overifierade SIM-kort av. 4/1 Daily News

Överfiskning i Lake Victoria

Överfiskningen i Lake Victoria börjar bli akut, med risk för att fiskbestånden kollapsar. Olagliga nät och ljuskällor används vid fisket. Nilabborre som mäter mindre än 50 cm säljs på marknader överallt, trots att den inte får fiskas. 9/1 Daily News

Saltimport förbjuds

Handelsminister Kijaji har meddelat att saltimport nu förbjuds – det produceras tillräckligt med salt lokalt. Importen har varit tillåten från 2008 då väderfenomenet El Nino försvårade lokal produktion. Saltproducenterna påpekar dock att havssaltet saknar jod vilket av hälsoskäl bör tillsättas. Regeringen överväger nu att släppa fri importen av jod. 9/1 Daily News

Prognos för EACs tillväxt

BNP för hela EAC förutspås växa 5,6% 2023 mot 5,1% förra året. Detta tror

Mama Samia meddelar oppositionsledarna att mötesförbudet hävs - "vi behöver er kritik för att förbättra oss".

EABC, ett samarbetsorgan för den privata sektorn i hela EAC. EABC fungerar som en lobbygrupp för att underlätta handel och integration i Östafrika. 10/1 *Daily News*

Samia manar till politiskt lugn

I samband med revolutionsfirandet i Zanzibar uppmanade Mama Samia CCMs ungdomsgren att visa lugn och värdighet vid politiska manifestationer. Trots att risken för provokationer nu ökat när politiska möten åter tillåts. 11/1 *Daily News*

Zanzibars ekonomi uppåt

Under föregående år registrerade Zanzibar utländska investering på sammanlagt \$3,3 miljarder. Dessutom lyckades den lokala skattemyndigheten i samarbete med unionens skattemyndighet TRA öka skatteintäkterna med 28% till 909 miljarder Tsh. BNP steg med 5,1%, mot 1,3% föregående år. 12/1 *Daily News*

EACs interna handel växer starkt

På grund av ett förbättrat samarbete inom EAC, mycket på grund av Mama Samia, växer handeln mellan medlemsländerna snabbt. Handeln omfattade 2021 \$9,5 miljarder, men beräknas uppgå till cirka 14 miljarder under 2022. Den externa handeln uppgår dock till över \$60 miljarder. 14/1 *Daily News*

Planer på ökad stenkolsproduktion

Kolproduktionen från Njombe, Ruvuma och Mtwara väntas uppgå till 3 miljoner ton vid junis utgång. Förra budgetåret producerade man bara 1,5 miljoner ton varav nästan allt exporterades till höga priser på grund av kriget i Ukraina. 17/1 *Daily News*

Chadema-rally i Mwanza

Chadema blev först av oppositionspartierna att anordna ett politiskt möte. Det skedde i Mwanza där tusentals anhängare samlades klädda i rött, vitt och blått, Chademas färger. Det var kanske ingen slump att det blev just Mwanza, den stad där partiets ordförande Mbowe arresterades 2021,

anklagad för bland annat terrorbrott. Han släpptes efter 7 månader då åklagaren drog tillbaka åtalet. 21/1 *Citizen*

Död Wagner-soldat hemskickad

Kroppen av Nemes Tarimo, en tanzanisk student som tagit värvning i Wagner gruppen, har skickats hem. Han dog i Donbass i Ukraina. Utrikesminister Tax klargjorde att det innebär ett lagbrott för tanzanier att strida i andra arméer än den tanzaniska. 26/1 *Daily News*

Tundu Lissu återvänder

En av Chademas ledare och tidigare presidentkandidat, Tundu Lissu, har återvänt till Tanzania, se bilden ovan! Efter att nästan ha dödats i ett attentat 2017 har han levt i exil i Belgien. Nu efter de förändringar som Mama Samia genomfört har han troligen bedömt att han kan återvända utan att frukta för sitt liv. Med hans återkomst är oppositionen stärkt inför valen 2025. 26/1 *East African*

Lån för jordbruksutveckling

Afrikanska utvecklingsbanken har beviljat ett lån på \$120 miljoner för jordbruks-

utveckling med inriktning på bevattnings och logistik. Informationen gavs under det Africa Food möte som ägde rum i Dakar. Mama Samia deltog i mötet och informerade om planerna på att öka tillväxten i jordbruket i Tanzania från nuvarande 3,6% till 10% fram till år 2030. En del i planen är att engagera fler ungdomar i jordbruket. En första grupp ungdomar genomför nu en tre månaders utbildning och kommer därefter att tilldelas land att bruka. 27/1 *Daily News*

HR-kommission besöker Tanzania

Den afrikanska kommissionen för HR och PR (Human Rights och Peoples' Rights) har besökt Tanzania på inbjudan av regeringen. Besöket föranleds bland annat av de ökande intressekonflikterna mellan urbefolkning, viltvård och nationalstatens prioriteringar.

Kommissionen uppmanade även till ratificering av AUs konvention för bevarande av naturresurser samt de paragrafer i Afrikas HR&PR konvention som rör äldres rättigheter och möjligheten för individer och enskilda organisationer att klaga hos domstolen AfCHPR. 30/1 *Daily News*

Mama Samia byter ut handboken för hur oppositionen skall hanteras.

Siti binti Saad 1880-1950

East Africa's First Recording Artist

Siti binti Saad, born in the village of Fumba in Zanzibar in 1880, is believed to be the first ever recording singer in East Africa. Through her songs, she made a great contribution to the growth and spread of the Swahili language in East Africa.

As a child, Siti was known by the nickname 'Mtumwa' (slave) after a contemporary Swahili custom of giving children negative nicknames. Her father was Saadi, from the Nyamwezi tribe in Tabora, and her mother was from the Zigua tribe in Tanga. Both had been born in Zanzibar to poor families engaged in agricultural activities and pottery manufacture. Siti failed to master pottery like her mother, but she contributed by bringing her mother's pots into town for sale.

Word spread about a young woman selling pottery in the streets of Zanzibar, who sang to herself while plying her trade. Soon crowds of curious on-lookers were drawn to her heavenly voice.

Ali Muhsin and Nadi Ikhwani Safa

Siti met Ali Muhsin, a member of the Tarab singing group called Nadi Ikhwani Safa, which had been founded by Sultan Barghash bin Said of Zanzibar. It was an all-male group, as it was seen as indecent for women to join musical groups. However, Muhsin volunteered to teach Siti to sing. He and his group then organized performances for her to sing with them. They received many invitations, especially from the Sultan and other rich Arabs, and they performed at various weddings and other celebrations. Around this time, she adopted the name Siti, meaning both lady and wife/whistle.

Recording in Bombay

As Siti's fame grew, the British Gramophone Company (parent to the *His Master's Voice* label) invited her and the group to travel to Bombay, India in 1928. Here Siti first recorded her music, and the recordings were instantly popular in both India and Zanzibar, and at her return to Zanzibar she was met with great fanfare. While a typical record only sold about 800-900 copies during its first years, Siti's records had sold 72,000 copies by 1931. Her popularity led to the creation of a recording studio in Zanzibar.

Singing in Swahili

During her era, taarab music was performed by men and sung in Arabic. Siti recor-

ded songs in Arabic, but changed the rules of the game by achieving success singing in Swahili as well. She is most acclaimed for her Swahili songs. Although only the relatively well-to-do could afford to buy records, her popularity spread among East Africans of all social classes and her records played an important role in making taarab music accessible to the general public.

Blended themes

Her music blended themes such as love, the role of women in her society and the oppression of social classes. Siti protested against men's abuse of women in her song "The Police have Stopped," which sharply criticized a judge who let a rich wife-murderer go free.

Shaaban Robert

Shortly before her death, she met Shaaban Robert, a well-known poet and writer in the Swahili language. He wrote her biography in a book he called *Wasifu wa Siti binti Saad*, considered one of Tanzania's greatest pieces of literature and still taught in secondary schools in Tanzania.

Siti continued her musical activities until old age. She passed away 70 years old on 8 July 1950, having recorded over 150 78 RPM records.

This article was first published in Old Africa Magazine, Issue 104 Dec-Jan 2022

Siti binti Saad porträtterad sedan hon blivit berömd.

More about Siti binti Saad

Abdullah Amur Suleiman is the author of a Biographical Article about Siti Binti Saad which appeared in the Kiswahili Research Journal in 1969. Here is an excerpt:

-With a characteristic and gifted voice, Siti binti Saad rose to a position of national pride as the songstress of her day. She was the first East African woman to have her voice recorded on discs for the purpose of entertaining and promoting the Swahili language and creating a commercial enterprise out of those records.

Those memorable love songs are still in the hearts of many admirers who pass them on to the next generation. Siti, as she was commonly known, sang in Swahili. She sang at the palace, wedding parties and other public functions.

Siti could also sing in Arabic and Hindustani. When the monsoon dhows from Kuwait, Iraq, Oman and Southern Arabia visited here in those days she used to be fully booked with singing appointments to entertain the captains and crews of the dhows.

One nahodha (Captain) from the Persian Gulf known as Abdul-Wahab, who was a millionaire, used to invite Siti with her orchestra to sing every evening at his luxurious dhow. The platform of this dhow was clad with such beautiful carpets that one would hesitate to place one's foot on them. This dhow looked like a royal yacht. Abdul-Wahab led many other dhows which carried dates, dried fruits and other merchandise but his own dhow carried only carpets.

When I started knowing Siti binti Saad in 1928 she was already on her ladder to stardom but she really reached the apex of her position when in 1928 she signed a contract with his Master's Voice recording company to go to Bombay, India where with her colleagues she recorded a lot of Swahili songs.

Her companions, who played music and also sang, included the late Subeit (Bash) Ambar, others like Buda Suwedi, a violinist of great fame, and Maalim Shaaban as singer.

Swahili Juli 7
Spanska Oktober 12
Arabiska December 18
Modersmålsdagen Februari 21.
Teckenspråksdagen, September 23
Europeiska språkens dag September 26.

I Gombe sitter människorna i bur

Gombe är en liten nationalpark på stranden av Tanganyikasjön, där Jane Goodall har studerat schimpanser sedan 1960-talet.

Jag kom dit 1988 efter en kort båttur på sjön. Där finns inget aphas men däremot ett litet människohus som besökare får krypa in i, titta ut genom små fönster och vänta till schimpanserna behagar komma fram och visa sig.

Schimpansfamiljerna lever i det fria i sin naturliga skogsmiljö utanför människohuset. Mycket av djurens naturliga beteende har studerats och rapporterats i mängder av forskningsrapporter från Gombe. Vad kan komma ut av att studera schimpanser i svenska aphas?

Hans Lann DN 2022-12-29

Inlägg i samband med shimpanserna som rymde i Furuviik.

Antivirala läkemedel kan stoppa hiv-smitta från mor till barn

FN:s organisation UNAIDS har tidigare uppskattat att elva procent av barn som föds till hiv-positiva mödrar i Tanzania smittas med hiv i fosterlivet, under förlösning eller via bröstmjölken. Men den siffran är troligen betydligt lägre i verkligheten. En ny studie visar på att antivirala läkemedel nästan helt minskar risken för mödrar att föra vidare hiv-smitta till sina barn, även i ett låginkomstland med hög hiv-förekomst som Tanzania. Resultatet i studien väcker hopp om att uppnå WHO:s (Världshälsoorganisationen) mål om att eliminera smittspridningen från mor till barn.

OmVärlden 2023-01-03

Internationella språkdagar

I November 2022 deklarerade UNESCO den 7 juli som den internationella swahilidagen.

Internationella språkdagar inrättades av FN:s organisation för utbildning, vetenskap och kultur (UNESCO) 2010 i syfte att "fira flerspråkighet och kulturell mångfald samt att främja lika användning av alla sex officiella arbetspråk i hela organisationen". Här är några andra språkdagar:

Franska Mars 20
Kinesiska April 20
Engelska April 23
Portugisiska May 5
Ryska Juni 6

sid 10 - Habari 1/2023

Ingemar Sallnäs

Ingemar Sallnäs, Stockholm, tidigare rektor på Jakobsbergs folkhögskola, har som meddelats avlidit i en ålder av 88 år. Närmast anhöriga är hustrun Pirkko, fem barn och fjorton barnbarn. (Mångårig Svetanmedlem. Red.)

Kollegor från Ingemars verksamhet har beskrivit hur han blev en frontfigur för en ny generation folkhögskolerektorer. Det är angeläget att framhålla hur folkhögskolorna under 1900-talet tillsammans med folkbildningsförbunden var Skandinaviens enda originalbidrag till vår utbildningshis-

toria. Sven-Eric Liedman framhåller detta i en artikel i DN den 24 november 2022 men rektorerna var ofta också idégivare utanför sina skolor.

Ingemar följde i sin fars fotspår, som hade haft samma uppgift i Nässjö. De var båda engagerade och väl förtrogna med Harry Martinsons författarskap.

I Harry Martinson-sällskapets arbete med att uppmärksamma författarens födelseår, blev Ingemar 2004 en kunnig och initiativrik följeslagare. Som medlem av arbetsgruppen för detta jubileum var han alltid redo att med tid och kraft ge konstruktiva bidrag för att uppmärksamma Martinsons verk inom och utom landet.

De litterära sällskapens samarbetsnämnd hade i många år en årlig samverkan med Skansen, där vi fick tillfälle att presentera oss och vinna nya medlemmar.

Vi minns särskilt hur Martinson-sällskapet flera gånger drog fullt hus i Skansens gamla IOGT-lokal. Där förenades de svenska rörelser som vi i dag ofta talar om som grundläggare av den svenska demokratin och folkbildningen. Ingemar hade då ansvaret för program där han både visade sina intressanta tolkningar av Martinson och erfarenheter som en god pedagog.

Vi fortsatte efter jubileumsåret att med andra Martinson-vänner, som sällskapets Stockholmsgrupp, bland annat ha regelbundna arrangemang i ABF:s centrala lokaler. Ingemars bakgrund och engagemang är ett viktigt exempel på vad som bör sättas in i ett större sammanhang.

Folkhögskolerektorer av Ingemar Sallnäs klass och de litterära sällskapen är tillsammans en omistlig del i dagens nödvändiga pånyttfödelse av en genuin folkbildning. Den behövs för att möta de svåra kriser som samhället måste bemästra.

Göran Bäckstrand, Gunnar Edander
DN 2022-12-21

Stadsanpassad myggart

En asiatisk myggart pekas ut som ett malariahot för miljontals boende i afrikanska städer. Myggan ska vara väl anpassad för att etablera sig i centrala stadsmiljöer.

Malaria dödar hundratusentals människor varje år, varav många barn i Afrika. Den mygga som främst sprider malaria i Afrika, *Anopheles gambiae*, ogillar de förorenade vattenpöslarna i storstäderna och har inte lärt sig att lägga sina larver i städernas vattentankar. Därför smittas de flesta på landsbygden.

I en studie som publiceras i den vetenskapliga tidskriften PNAS har entomologen Marianne Sinka granskat myggarten *Anopheles stephensi*, som främst förekommer i Asien. Arten har redan orsakat ett stort malariautbrott i Djiboutis huvudstad på Afrikas horn 2012, en stad där det tidigare knappt funnits malaria. Myggan har även observerats i bland annat Etiopien och Sudan.

Anopheles stephensi har lärt sig att ta sig igenom sprickor för att komma in i vattentankar, speciellt de som gjorda av tegel och cement. Marianne Sinka säger att det är den enda myggarten som är riktigt bra på att etablera sig i centrala stadsmiljöer. Hon och hennes kollegor har hittat 44 storstäder i Afrika, främst runt ekvatorn, med förutsättningar som är mycket lämpliga för myggarten. Till skillnad från afrikanska myggor som tycker om att sticka

människor på nätterna när det är svalt kan *Anopheles stephensi* suga blod på kvällarna när det är varmare. Och det gör att myggnät över sängen blir mindre effektivt. Att installera myggnät för fönstren, ha insektsmedel på väggarna och täcka kroppen är ett bättre sätt att skydda sig.

PNAS, 2020-09-14

Tyska Bomor

Den tyska kolonialadministrationen byggde stabila fästningar runt om i landet som användes som distriktskontor. En del är fortfarande bruk som administrativa center, ofta skattekontor. Andra är museer, hotell och några är ruiner.

Redaktören planerar en serie om tyska bomor och historier knutna till dem. Fotografier, historier och tips på material tas tacksamt emot.

habari@svetan.org. Red.

Diamond och Sallam

Tanzanias megastjärna Naseeb Abdul, mera känd som Diamond Platinumz blir alltmer känd internationellt.

Sedan några månader syns inte Diamond tillsammans med managern och parhästen sedan många år, Jorge Medez "Sallam SK".

Diamond sägs vara missnöjd med att Sallam startat en egen radiokanal, FM Mjini, som konkurrerar med hans egen. Det ryktas även att Sallam närmast sig sångaren Harmonizes Konde Gang, som bröt sig loss från Diamonds Wasafi Media 2019. Ytterligare problem på hemmaplan är kritiken av Diamonds uppbackning av Magufuliregimen.

Tanzanier dödad i strid i Ukraina

Tidningen *The Citizen* (2023-01-20) rapporterade att en tanzansk medborgare dödade i oktober 2022 i strider för Ryssland i Bakhmut, Donbas, Ukraina. Familjen till den avlidne soldaten Nemes Tarimo (33) fick beskedet om sin döde son genom vänner i slutet av december. Nyheten om hans död spreds i samband med att videoklipp på nätet visade hur den ryska armén tar ett militärt farväl av Nemes Tarimo.

Nemes hade 2016 rest till Ryssland för studier vid Russian Academy of Technology, MIREA. Efter en tid blev han arresterad och dömd till fängelse på grund av ett narkotika-relaterat brott. Sedermera blev han erbjuden av Wagnergruppen (en privat rysk militärorganisation) att strida i Ukraina för Ryssland med löfte om att han skulle bli fri från sitt straff efter sex månaders militärtjänst. Den tanzanska ambassaden i Moskva har bekräftat för familjen att deras son har avlidit. Vid begravningen av Nemes Tarimo i Kilimanjaro regionen framkom att han har en dotter i Ryssland.

Omvändelseterapi för homosexuella

Under hösten har bistånd till organisationer i Afrika som bedriver omvändelseterapi för homosexuella, uppmärksammats i svensk press. Det är helt i strid med regeringens och Sidas målsättning. Detta gäller främst organisationer i Uganda där homosexualitet är förbjuden.

Svenskt stöd har även gått till organisationer i Kenya och Tanzania. Sinza Hospital i Tanzania ska ha erbjudit omvändelseterapi har mottagit bistånd från Sverige.

Ändrade alkoholvanor

East African Breweries, EABL, rapporterar en minskning av ölkonsumtionen i Kenya under 2022 på 13%. Höjda alkoholskatter, hög inflation, och hög arbetslöshet, allt förorsakat av Covid och kriget i Ukraina. Dessutom sägs illegal bryggning tilltagit. I Uganda noteras 19 % ökning av försäljningen och i Tanzania 11 %.

För bryggeriets spritdrycker noteras en liten ökning, främst i Kenya. Men inkomsterna kommer till 70 % från ölbryggningen.

EABL kontrolleras till 64 % av Kenya medan Uganda och Tanzania delar jämt på resten.

EcoDevelopment stämmer staten

Det svenska bolaget EcoDevelopment i Europe hade ett kontrakt för att odla sockerrör och framställa socker och etanol i bagamoyotrakten. Miljöaktivister och lokala bönder protesterade och 2016 bröt Magufuli-regimen kontraktet och återkallade lagfarten på 20400 hektar.

Etanolen var avsedd för elproduktion. EcoDevelopment har stämt Tanzania på \$165 miljoner i skadestånd.

Sedan i november står ett av Air Tanzanias Airbus plan på Maastrichts flygplats i Holland för "maskinunderhåll". Det har framkommit att det svenska företaget har lyckats få holländska myndigheter att belägga planet med kvarstad.

Rättsprocessen rullar på.

East African 2022-12-03

Ung sexslav i Tanzania?

Den 20 januari slog den kenyanska dagstidningen *Daily Nation* upp som omslag på fredagsbilagan:

Stulet liv: Berättelsen om en tonårsflicka som tvingades in i prostitution i Tanzania.

Rubriken visade sig dock ha dålig täckning. Flickan hade introducerats av äldre "sysstrar" till prostitution på kenyanska badorter och det var enbart en kort tid flickan tillbringat i Moshi. Alla fotografier, en del stora, var från Kenya.

Denna baksida av turistnäringen uppmärksammas alltmer. Men både i Östafrika och här i Sverige bör man ta stora rubriker med en nypa salt.

Daily Nation 2023-01-20

Kenyas fotbollskvinnor till Tanzania

Den tanzaniska nationella fotbollsligan för kvinnor startade 2017. Den har blivit toppmålet för spelare från Kenya. Tanzanias fotbollsfederation har organiserat fotbollen på ett fördömligt sätt.

- De kenyanska spelarna lyfter fram;
- De får ett ordentligt övergångsbelopp
- De får en bra regelbunden lön
- Bra kontrakt
- Bra bostäder
- Bra sjuk- och hälsovårdsförmåner
- Bra träningsmöjligheter
- Stor publik
- Matcher direktsänds i TV
- Klubbarna tar hand om sina spelare
- De känner sig uppskattade

I Kenya saknas näst allt av detta. Få klubbar betalar lön, ofta enbart matcharvoden som kan var så låga som 100 kr. Ett trettio-tal kvinnor spelar utomlands, omkring hälften av dem i Tanzania.

Saturday Nation 2023-01-21

Några spelare från Kenyas landslag, Harambee Starlets.

Hundraårsjubileum för ölet Tusker

Östafrikas mest populära öl, Tusker, firade hundraårsjubileum 2022. Vid floden Ruaraka strax norr om Nairobi vid vägen till Thika, grundade bröderna George och Charles Hurst tillsammans med H A Dowding 1922 Kenya Breweries, KBL. Nu räknas sedan länge Ruaraka närmast som en närförort till Nairobi.

George Hurst

George kom till Kenya 1911 med sin bror Charles för att fånga djur till zoologiska trädgårdar. Han var även professionell storviltjägare, White Hunter. Han hoppades få köpa bröderna Sidentopfs farm i Ngorongoros krater, beslagtagna av brittiska staten som fiendeegendom efter första världskriget och bodde ett år i Sidentops delvis raserade hus i kratern. Han blev dock överbjuden av Sir Charles Ross, konstruktör av Ross-geväret.

År 1923 fick George i uppdrag att tunna ut elefantbeståndet i Arushatrakten efter att flera människor blivit dödade av elefanter. Han var känd för att ge sig in i elefanthjordar och schasa bort kor och ungdjur så han kunde komma åt tjurar.

Vid förföljelse av en skadskjuten elefant blev han anfallen och slungad mot ett träd och dog ögonblickligen den 25 augusti 1923.

Charles "Will" Hurst

Charles kom tillsammans med sin ett år äldre bror George till Kenya 1911. Charles slog sig ner som farmare i höglandet nordväst om Nakuru men drev också tillsammans med George ett jaktföretag. Jordbruket var mödosamt och han försökte sig på guldgrävning men så kom han på iden att starta ett ölbryggeri. Det fanns bara dyr importerad öl att köpa. Tillsammans med vännen Dowding och Georg startades Kenya Breweries 1922. De fick veta att två andra grupper var intresserade att etablera bryggerier i Ruaraka. Charles begav sig snabbt till England och köpte utrustning medan de andra två byggde bryggeriet. Den 14 augusti 1922 levererades den första satsen på tio backar till New Stanley hotel. Ölet föll i smaken och har så gjort tills i dag. Till äminne av brodern George beslöts att kalla ölet Tusker. Tusker betecknar en elefanthane med stora betar.

Charles var emellertid ingen bryggare utan anställde proffs och återgick till sin farm. Men han översåg och följde bryg-

geriets drift. På ålderns höst flyttade han till England och dog där 1966.

Kenya Breweries, KBL

Efter att 1924 fått el indragen i bryggeriet och en pastöriseringsanläggning höjdes kvalitén. Året efter började man med intensiv marknadsföring, annonser, affischer och filmreklam.

År 1929 började man övergå till lokal kornmalt istället för dyrt importerat extrakt. Men först med den starkt ökande efterfrågan på öl under andra världskriget och det svåra importläget kunde man helt övergå till lokalt framställd malt.

East African Breweries Ltd, EABL

År 1936 slogs Kenya Breweries och det 1932 bildade Tanganyika Breweries ihop och bildade East African Breweries. Tanzania-delen förstatligades 1967 i samband med Arushadeklarationen för att 1993 säljas till Sydafrikanska SABMiller.

EABL, som bytt tillbaks till de gamla namnet Kenya Breweries, tog över 2010.

Under åren har många andra ölmärken introducerats och KBL har vunnit många både lokala och internationella priser.

Tusker har hela tiden varit flaggskeppsmärket. Tusker Lager var 2013 det sjunde mest kända och värderade varumärket i Afrika.

KBL har flera tusen anställda och 1000-tals bönder som kontraktssodlar korn. Man har varit och är en stor sponsor för fotboll, rallysport mm och driver även sociala välfärdsprogram..

Ölkultur och ekonomi

Öl spelar en viktig roll i det traditionella samhället där det framställs av majs, sorgum, hirs och bananer. Huvuddelen av det öl som konsumeras är hembryggt öl eller kommer från den informella sektorn. Flasköl är fortfarande dyrt för de flesta. Tanzania ligger på sjätte plats i Afrika när det gäller ölkonsumtion. Skatter från bryggerier utgör en stadig och mycket viktig inkomstkälla för staten.

Bryggerierna har vart föregångare när det gäller att bygga upp effektiva distributionssystem. Under de svåra åren i slutet på 70-talet med brist på det mesta fanns det alltid öl att köpa. Men under värsta krisen var det vanligt att man vid kvällens början på barer beställde in för hela kvällen och lagrade under bordet för att inte riskera att ölen skulle ta slut.

Andra bryggerier

Serengetibryggeriet med ölmärket Serengeti startade 1988 och Serengeti är näst störst i Tanzania med 15% av marknaden. Man har bryggerier i Dar, Moshi och Mwanza. År 2012 introducerade man Guinness Stout och Tusker Malt Lager. Serengeti ingår numera i KBL-sfären, med bryggerier även i Uganda och Sudan

Qingao Sino Tanzania Breweries är ett litet kinesiskt bryggeri med märkena King Orxy ljus och mörk lager.

Det finns även två mini-bryggerier i landet, Twiga Brewery i Arusha och Crafty Dee's Brewing Co i Dar.

Text och foto: Lars Asker